

Araştırma Makalesi / Research Article

Uluslararası Öğrencilerin Türkiye'ye Gelmeden Önce Türkiye ile İlgili Bilgileri ve Türkiye'yi Seçme Nedenleri

International Students' Information about Türkiye before coming to Türkiye and The Reasons for Choosing Türkiye

Ömer SALİMOĞLU ¹, Murat KALFA ² & Eşref NURAL ³

Geliş/Received: 13.09.2024

Kabul/Accepted: 16.11.2024

Öz

Bu araştırmanın amacı, Türkiye'deki uluslararası öğrencilerin gelmeden önce Türkiye'ye ilişkin bilgileri ve Türkiye'yi seçme nedenlerini belirlemektir. Araştırmanın çalışma grubunu; 2021-2022 eğitim öğretim yılından sonra Trabzon iline eğitim almak için gelen 20 uluslararası öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada veriler, nitel araştırma tekniklerine uygun olarak hazırlanan yarı yapılandırılmış sorularla yüz yüze görüşme ile elde edilmiştir. Sonuç olarak katılımcıların Türkiye hakkındaki bilgilerini resmi ve güvenilir kaynaklardan öğrenmedikleri anlaşılmaktadır. Öğrenilen bilgilerin güncelliği ve doğruluğu katılımcı ifadelerinden anlaşıldığı üzere gerçeği göstermemektedir. Türkiye'nin tercih edilme nedenlerinden biri Müslüman bir ülke olması ve dinlerini rahatça yaşayabileceklerini düşünmeleridir. Ayrıca helal yiyecek konusunda kendilerini rahat hissetmeleridir. Ayrıca eğitimin kalitesi, burs imkânları, diğer ülkelere geçişin daha kolay olduğunu düşünmeleri de tercih nedenlerindedir. Özellikle Resmi makamların tanıtımları daha da artırmaları, çok kültürlüğün sağlanması ve yabancı öğrencilerin çalışma olanaklarının artırılması vb. önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: YTB, uluslararası öğrenci, uyum sağlama, küreselleşme, yabancı öğrenci

Abstract

The aim of this study is to determine international students' knowledge about Türkiye and their reasons for choosing Türkiye before coming to Türkiye. The study group of this research consists of 20 international students who came to Trabzon province to receive education after the academic year 2021-2022. The data in the research was obtained by conducting face-to-face interviews with semi-structured questions prepared in accordance with qualitative research techniques. The questions created were asked to the volunteer participants and their answers were recorded. As a result, it is understood that the participants did not learn about Türkiye from official and reliable sources. As understood from the participants' statements, the up-to-dateness and accuracy of the information learned does not reflect the truth. One of the reasons for choosing Türkiye is that it is a Muslim country and they think they can practice their religion comfortably. They also feel comfortable about halal food. In addition, the quality of education, scholarship opportunities, and the fact that they think it is easier to move to

¹ Karadeniz Teknik Üniversitesi, SKS Daire Başkanlığı Trabzon/Türkiye. E-posta: omersalimoglu@hotmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-1089-2589>

² Sorumlu Yazar/Corresponding Author, Doç. Dr., Gazi Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi Ankara/Türkiye. Eposta: mkalfa@gazi.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0001-9809-7282>

³ Dr. Öğrt. Üyesi., Trabzon Üniversitesi, Trabzon Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi, Trabzon/Türkiye. E-posta: esrefnural@hotmail.com, <https://orcid.org/0000-0003-0100-8162>

other countries are also reasons for preference. It is especially recommended that the official authorities increase their promotions, ensure multiculturalism, and increase the work opportunities of foreign students, etc

Keywords: YTB, international student, adaptation, globalization, foreign student

1. GİRİŞ

İnsanların eğitim için bir yerden başka bir yere gitmesi dünya tarihinin tamamında var olsa da üniversitelerin kurulması, ulusların ortaya çıkması ve uluslararası hareketliliğin doğuşunun ilk olarak 19. yüzyılın başlarında görüldüğü ifade edilmektedir. Fakat uluslararası öğrenci hareketliliğinin gerçek anlamda başlangıcı İkinci Dünya Savaşı sonrasına dayanmaktadır. Bu dönem bir yandan sosyal devletin yükselişte olduğu ve üniversitelerin daha çok halka açılmaya başladığı bir dönemdir, diğer yandan ise eğitimin ekonomik olarak ele alındığı bir dönemdir. Bu noktada uluslararası ya da yabancı öğrenci hareketliliği nitelikli beyin göçü, ekonomik gelir, ülkelerin eğitim alanlarını dönüştürme ve batı üniversite sistemine bütünleştirme gibi önemli işlevleri ortaya çıkarmıştır (Şeker vd., 2020: 9).

Uluslararası öğrenci hareketliliğinin hızlandığı 20. yy da eğitim alanında, özellikle uluslararası öğrenci istihdam olanağı ve ülkelerin tanıtımı için gerekli olan uluslararası öğrencilerin önemi gün geçtikçe artmaktadır. Son zamanlarda gelişmiş ülkeler planlı ve programlı çalışmalar yaparak, uluslararası öğrencilerin kendi ülkelerini seçmesine olanak sağlamıştır. Uluslararası öğrenci hareketliliği dikkate alındığında bu konunun önemi daha iyi anlaşılmaktadır. Küreselleşmeyle birlikte dünya ölçeğinde eğitim maksatlı yaygın nüfus hareketleri yaşanmaktadır. Uluslararası öğrencilerin kaliteli bir eğitim alabilme talebine cevap verilmesi, yabancı dil öğrenmenin en etkin yollarından biri olması, farklı bir kültürü ilk elden tanıma olanağı sağlaması nedeniyle ‘yurtdışında eğitim’ sıklıkla seçilmiş bir olanak olarak öğrencilerin veya öğrenci adaylarının seçenekleri arasında yer almaktadır. Bu nüfus hareketliliğinin kaçınılmaz bir sonucu olarak 2018 yılında yaklaşık 5 milyon kişi ‘uluslararası öğrenci’ kimliği kazanmıştır (UNESCO, 2015: 57). Uluslararası öğrencilerin hangi din/dil/ırk ve inanca mensup oldukları, eğitim düzeyleri, gidecekleri toplumun kültürleri, aile durumları, sosyal farklılıklar ile birlikte diğer tüm etkenlerin bilinmesi, sorunların önceden tanımlanıp, çözümlene yollarının geliştirilmesiyle yakından ilgilidir. 20. yy da yaşanan bu öğrenci hareketliliğinde, uluslararası öğrencinin dünyanın farklı ülkelerine gitmesinin sağlanması bu öğrenciler ile yapılacak çalışmalar ve uzun süreli birliktelikler ülkeler açısından birçok anlamda önemlidir. Nitelikli işgücünün büyük bir bölümünü elinde bulunduran ülkeler, kurum ve kuruluşların ulusal alandan çok uluslararası alanda eğitim gören ve kendilerini tam donanımlı eğiten uluslararası öğrenciler ile birlikte çalışmayı istediği bilinmektedir. Türkiye bir taraftan uluslararası öğrencilere kapılarını aralamaya çalışırken, çok sayıda öğrenci de Türkiye’den başka ülkelere gitmektedir. Türkiye, yurtdışında okuyan yaklaşık 65 bin öğrencisi ile uluslararası kaynak ülkeler arasında beşinci sırada yer almaktadır. Buna karşılık Türkiye’de okuyan uluslararası öğrenci sayısı geçen yıllara göre artmış olmakla birlikte yaklaşık 200 000 seviyesinde kalmıştır (Özoğlu vd., 2012).

UNESCO verilerine göre 2019 yılında 47 bin 628 Türk öğrenci yurt dışında üniversite eğitimine gitti. ABD ve Almanya Türk öğrencilerin en çok tercih ettiği iki ülke. ABD’de 9 bin 354 Türk öğrenci bulunurken Almanya’ya 8 bin 494 öğrenci gitti. Üçüncü sırada 3 bin 710 öğrenci ile İngiltere, dördüncü sırada ise 2284 öğrenci ile Ukrayna var. 2 bin 257 Türk vatandaşı da üniversite eğitimi için Azerbaycan’ı tercih etti. Türk öğrencilerin yurt dışı üniversite eğitimi için gittiği diğer ülkeler ise şöyle: Fransa 2 bin 7, İtalya 2 bin 1, Kanada bin 914, Avusturya bin 885, Bulgaristan bin 317, Kuzey Makedonya bin 304 ve Macaristan bin 138. İlk beşteki ülkelerin payı yüzde 56. Yurt dışına eğitime giden 5 öğrenciden 1’i ABD’yi tercih ederken, Almanya’ya gidenlerin oranı yüzde 18. İngiltere yüzde 8 ile üçüncü sırada. Ukrayna ve Azerbaycan yüzde 5 ile bu ülkeleri takip ediyor. Türkiye’de üniversite eğitimi alan yabancı öğrenci sayısı 2019’da 154 bin 505 idi. Türkiye’ye gelen öğrencilerin çoğu Orta Doğu ve

Afrika'dan gelmektedir. İlk sırada 27 bin 34 öğrenci ile Suriye gelirken Azerbaycan 19 bin 383 öğrenci ile ikinci sırada bulunuyor. Bu ülkeleri sırasıyla şu ülkeler takip ediyor: Türkmenistan 17 bin 571, Irak 7 bin 608, İran 7 bin 154, Afganistan 6 bin 804, Almanya 4 bin 378, Somali 3 bin 764, Yemen 3 bin 76, Bulgaristan 3 bin 10, Mısır 2 bin 910, Yunanistan 2 bin 713, Ürdün 2 bin 643 ve Filistin 2 bin 483 (<https://unesdoc.unesco.org>; <https://tr.euronews.com/2022>).

Türkiye'nin uluslararası öğrenci politikasına yönelik en önemli çalışmaları 2010'lu yıllarda yaşanmıştır. Bu dönüşümün merkezindeki kurum, Yurt Dışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı'dır (YTB). Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı tarafından hazırlanan On Birinci Kalkınma Planında (2019-2023) ülkemizde yükseköğretimin uluslararasılaşması ve uluslararası öğrenci hareketliliğine yönelik şu adımlar planlanmıştır:

- Türkiye'nin yükseköğretim alanında uluslararasılaşma düzeyi artırılacaktır.
- Etkili tanıtım çalışmalarıyla yükseköğretim sistemine uluslararası erişim
- Yükseköğretim sistemindeki nitelikli uluslararası öğrenci sayısını
- Nitelikli yabancı uyruklu akademisyenlerin toplam istihdamı oranı içindeki payını
- Yabancı dilde eğitim veren programların sayısı artırılacak, yükseköğretim kurumlarının uluslararası öğrencilere yönelik barınma olanakları geliştirilecek ve uluslararasılaşmada kurumsal kapasite artırılacaktır.

• Türk yükseköğretiminin uluslararası kalkınma işbirliğimizin güçlü olduğu ülkeler açısından çekim merkezi haline getirilmesi için orta ve uzun süreli ileriye yönelik yöntemler oluşturulacaktır.

• Türkiye Bursları kapsamında özel bir program oluşturulacak, nitelikli işgücünün belirlenmesi yapılacak ve seçilen öğrencilerin Türkiye'de çalışma izni almayı kolaylaştırılacaktır (11. Kalkınma Planı: 142).

Uluslararası eğitim kurumları olan üniversitelere giden uluslararası öğrencilerin Türkiye'ye gelmeden önce Türkiye'ye ilişkin öğrendikleri bilgileri öğrenmek önümüzdeki yıllarda Türkiye'ye gelecek olan öğrencilerin niteliği açısından önemlidir. Uluslararası öğrencilerin Türkiye'yi niçin ve hangi nedenlerden seçtiklerini nedenleri ile bilmek başarıyı, sorunları ve çözümleri ortaya çıkarmak yolunda çalışma yapmayı gerektirir. Uluslararası öğrencilere daha kaliteli bir eğitim sunulması ise ülkelerin eğitim kurumlarının sorunsuz bir şekilde yönetilmesi, eğitime yapılan yatırımlar ve katkılar bu öğrencilerin gereksinim ve taleplerine cevap verecek düzeyde olmasına bağlıdır. Ayrıca ülkelerin seçilmesinde öğrencilerin bilgileri ne tür kaynaklardan öğrendiklerini araştırmak, öğrencilerin doğru seçim yapmasına yardımcı olacaktır.

Küreselleşme olgusu birçok alanda ön plana çıktığı gibi eğitim alanında yerini almıştır. Uluslararası öğrenci sayısı dünya genelinde hızla artış göstermektedir. Genç nüfus oranının yüksek olduğu gelişmekte olan ülkelere gelişmiş ülkelere doğru aşırı yüksek öğrenim talebi oluşmuştur. Bunun karşısında yükseköğretim kurumları bu talepleri karşılamasına rağmen hükümetler bütçelerini buna paralel olarak artırmamışlardır. Bu yüzden akademik dünya sorunlarla karşılaşmıştır (Günay, 2003). Öğrenim görmek için yurtdışına giden öğrencilerin gittikleri ülkeleri seçme nedenleri önem taşımaktadır. Öğrencilerin kendini yabancı hissetme algısı, ahlaki sorunlar, sosyal uyumları, eğitim sistemine uyum genel sorunlardan bazılarıdır.

Araştırma konusuyla ilgili alan yazın incelendiğinde (Uzun ve Aslan, 2024; Türkyılmaz, Arı ve Yaylacı, 2023; Saklan ve Karakütük, 2022; Karaca, 2021; Sarıahmetoğlu ve Kamer, 2021; Taşoğlu vd., 2021; Sarier, 2020; Balcı ve Ögüt, 2019; Tosun vd., 2018; Solak ve Çelik, 2018; Zayımoğlu Öztürk, 2018; İmamoğlu ve Çalışkan, 2017; Yıldırım ve Köksal, 2017; Erdem,

2017; Levent ve Çayak, 2017; Yardımcıoğlu vd., 2017; Gökyer, 2017; Sarıtaş vd., 2016; Güçlü, 1996; Kurtuluş, 1995; Kurtuluş, 1988; Widmann ve Çıtak, 1964) farklı amaçlar ve örneklerle yapılmış çeşitli çalışmalara rastlanmıştır. Türkyılmaz, Arı ve Yaylacı'nın (2023) "Yabancı Uyruklu Öğrencilere Yönelik Yayınlanmış Olan Makalelerin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi" adlı çalışması, 2001-2022 yılları arasında yabancı öğrenciler ile ilgili tüm araştırma çalışmalarını bibliyometrik analiz ile incelemiş olması bu konudaki alan yazının çeşitliliği ve ortaya çıkardıkları açısından önemli görülmektedir. Bu çalışmaya göre 2001-2022 yılları arasında ülkemizde hakemli dergilerde yabancı öğrenciler ile ilgili toplam 167 makale yapılmış, 2001-2016 arasında yılda 1 ila 9 arasında çalışma yapılırken 2017-2020 arasında yılda 22 ila 31'e yükselmiş, 2021-2022'de ise yılda 15'e düşmüştür. Bu çalışmalarında 113'ü lisans ve lisansüstü öğrenciler üzerine gerçekleştiği, büyük oranda dil öğretimi üzerine yoğunlaştıkları, ayrıca öğrencilerin sosyal uyumları, akademik süreçleri, beyin göçü ve yaşanan sorunlar üzerine incelemeler olduğu anlaşılmaktadır.

Uluslararası öğrenci hareketliliğinden daha fazla öğrenci almak isteyen ülkeler, öğrencilere daha kaliteli eğitim sistemi, ulaşım kolaylığı, konaklama, iş olanağı, sosyal etkinlikler gibi fırsatlar sunarak kendi ülkelerini seçmelerini sağlamıştır. Böylelikle üniversitelerin ve ülkelerin tanınırlığı artmaktadır. Bu durum ise uluslararası öğrenci hareketliliğinden yararlanmak isteyen üniversiteler ve ülkeler arasında rekabet oluşturmaktadır. Bu gelişmeler üniversitelerin daha kaliteli hizmet sunma ihtiyacını ortaya çıkarmaktadır.

Bu çalışmada ise aşağıdaki sorulara yanıt aranacaktır;

1. Gelen yabancı öğrencilerin demografik bilgileri nasıldır?
2. Türkiye ismini duyduğunda akıllarına ilk gelenlerin, nedeni/nedenleri nelerdir?
3. Türkiye'ye gelmeden önce, Türkiye ile ilgili bildikleri bilgiler nelerdir?
4. Türkiye ile ilgili bilgileri hangi kaynaklardan öğrendikleri ve nedenleri nelerdir?
5. Türkiye'de eğitim kazandıktan sonra, Türkiye'ye gidip gitmeme konusunda olumlu veya olumsuz yönlendirmelerin neden veya nedenleri nelerdir?
6. Türkiye'de eğitim gördükten sonra öğrencilerin gelecek ile ilgili düşüncelerinin nedeni/nedenleri nelerdir?
7. Öğrencilerin Türkiye'yi seçme nedeni/nedenleri nelerdir?

Bu soruların cevapları doğrultusunda ise ülkemizin ve üniversitelerimizin imajını geliştirme, uluslararası öğrencilerin öğrenim sürecindeki sorunlarını tespit ederek çözümler üretilmesine katkı sağlamak ve mezun olup çeşitli ülkelere giden bu öğrenciler sayesinde uluslararası ilişkilere olumlu katkı yapmak hedeflenmiştir.

2. YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, çalışma grubu, veri toplama aracı, verilerin toplanması, analizler, geçerlik ve güvenilirlik ile ilgili açıklamalara yer verilmiştir.

2.1. Araştırma Modeli

Bu çalışmada Trabzon ilindeki üniversitelerde okuyan uluslararası öğrencilerin, Türkiye'ye gelmeden önce Türkiye'ye ilişkin hangi bilgileri bildikleri, bilgiyi öğrendiği kaynaklar ve Türkiye'yi seçme nedenlerini öğrenmek amaçlanmıştır. Bu nedenle katılımcıların deneyimlerini ve görüşlerini ayrıntılı bir şekilde ortaya koymak amacıyla, temel nitel araştırma deseni çerçevesinde nitel araştırma yöntemlerinden yararlanılmıştır. Temel nitel araştırma deseni, bireylerin çevrelerinde meydana gelen olayları, süreçleri ve deneyimleri nasıl algıladıklarını, anlamlandırdıklarını ve yorumladıklarını ortaya koyan, sosyal yapılandırmacı

ve yorumlayıcı bir yaklaşıma dayalı bir yöntemdir (Merriam, 2002). Temel nitel araştırma deseni, diğer nitel araştırma desenlerinden farklı olarak, belirli bir metodolojiye bağlı kalmaksızın, araştırmanın amacına veya sürecine göre esnek bir yaklaşım izlemeye olanak tanır. Ayrıca, teori üretme (gömülü teori deseni), bir fenomeni anlamlandırma (fenomenolojik desen) ya da sınırlı bir sistemin bütüncül bir temsili gibi hedeflere odaklanmaksızın, daha çok keşifçi bir anlayışla karakterize edilir (Lim, 2011).

2.2. Araştırma Grubu

Çalışma grubu, Trabzon ilindeki üniversitelerde 2021-2022 eğitim öğretim yılında okuyan 2100 uluslararası öğrenci arasından amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemiyle belirlenmiş 20 öğrenciden oluşmaktadır. Ölçüt örnekleme, bir araştırma sorusuna yanıt bulmak için, belirlenen özellikler taşıyan katılımcıların amaçlı olarak seçildiği bir örnekleme türüdür (Patton, 2014). Bu doğrultuda; anne ve babadan bir tanesi Türkiye Cumhuriyeti pasaportu olan kişiler ile farklı bir ülkeden pasaportu olup Türkiye Cumhuriyeti pasaportu da olanlar çalışma grubuna eklenmemiştir. Katılımcı grubunun seçilmesinde geldikleri ülkelerin coğrafi konumları, kültürel yapısı, ekonomik özellikleri ve tarihi geçmişleri vb. etkili olmuştur. Katılımcı seçiminde her ülkeden bir kişinin seçilmesine dikkat edilmiştir. Seçilmiş ülkelerin yakın-uzak olmasından çok çeşitlilik ve diğer özellikleri öncelik olarak alınmıştır. Objektif ve geçerli verilere ulaşmak için çalışma grubunun aşağıdaki Tablo 1’de de görüldüğü üzere dengeli ve çeşitli olması hedeflenmiştir. Katılımcı sayısı belirleme aşamasında veri doygunluğu kavramına uygunluk esas alınmıştır. Nitel araştırma yönteminde veri doygunluğu, verilerden başka yeni bir bilgi elde edilemediği ve sonrasında bilgide tekrara düşüldüğü anı ifade etmektedir (Braun ve Clarke, 2019). Araştırmaya Orta Asya ve Kafkas ülkelerinden 6, Afrika ülkelerinden 6, Kuzey ve Güney Asya ülkelerinden 5, Orta Doğu ülkelerinden 3 toplamda 12 erkek ve 8 kadın katılmıştır.

Tablo 1. Katılımcıların Geldikleri Ülkelere Göre Dağılımı

Bölge	Ülke	Öğrenci Sayısı
Orta Asya ve Kafkas Ülkeleri	Kazakistan	1
	Azerbaycan	1
	Tacikistan	1
	Kırgızistan	1
	Türkmenistan	1
	Gürcistan	1
Afrika Ülkeleri	Kamerun	1
	Gana	1
	Etiyopya	1
	Mali	1
	Çad	1
	Sudan	1
Kuzey ve Güney Asya Ülkeleri	Endonezya	1
	Hindistan	1
	Bangladeş	1
	Pakistan	1
	Afganistan	1

Orta Doğu Ülkeleri	Suriye	1
	Filistin	1
	Yemen	1
TOPLAM		20

2.3. Veri Toplama Araçları

Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen demografik bilgilere yönelik 11 soruyla birlikte toplam 17 soruluk yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Konuya ilişkin alan yazın taraması yapıldıktan sonra soru havuzu oluşturulmuş, soru havuzunun son hali ve görüşme formunun geçerliliği, alanında uzman 2 öğretim üyesinin görüşleriyle sağlanmıştır. Sorularda katılımcının özel bilgileri ve kendisini ön plana çıkaracak sorular bulunmamaktadır. Katılımcıya sorulan sorularda kendisini rahatsız edecek ve görüşmeye uygun olmayan sorulardan kaçınılmış olup daha çok rahatlıkla cevap vereceği sorular seçilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme, araştırmacının belirlediği genel bir çerçeve ve temalar doğrultusunda, katılımcıların deneyim ve görüşlerini derinlemesine keşfetmeyi amaçlayan esnek bir nitel veri toplama yöntemidir (Merriam ve Tisdell, 2015). Bu yöntemde, araştırmacı önceden hazırlanmış bir soru rehberi kullanmakla birlikte, görüşme sürecinde ortaya çıkan yeni temalara ve katılımcının verdiği yanıtlar doğrultusunda sorularını uyarlayabilir ve böylece, hem araştırmanın amacına yönelik veriler elde edilirken hem de katılımcının kendi perspektifinden konuyu ifade etmesine olanak tanınır (Rubin ve Rubin, 2005; Whiting, 2008).

2.4. Verilerin Toplanma Süresi

Araştırmanın amacına uygun olduğuna karar verilen öğrenciler ile iletişime geçilerek yapılacak çalışmanın ayrıntıları anlatılmıştır. Görüşmeye katılmayı kabul eden katılımcılara görüşmenin yapılacak olduğu yer ve zaman konusunda bilgiler verilmiştir. Görüşme yeri olarak öğrencilerin kendilerini sorulan sorulara rahatlıkla cevap verecekleri yerler seçilmiştir. Toplam 20 katılımcı ile birlikte ‘Yüz Yüze Görüşme’ tekniğine uygun olarak görüşme yapılmıştır.

Tablo 2. Yüz Yüze Görüşme Süreçleri

Katılımcılar ile Yapılan Görüşmelerin Yer, Tarih ve Süreleri				
Kişi	Cinsiyet	Görüşmenin Yapıldığı Yer	Tarih	Görüşme Süresi (dk. / sn.)
K-1	Kız	Dış Mekan	23.10.2021	19:51
K-2	Erkek	Dış Mekan	16.10.2021	12:22
K-3	Erkek	Dış Mekan	16.10.2021	10:52
K-4	Erkek	Dış Mekan	16.10.2021	13:56
K-5	Kız	Dış Mekan	23.10.2021	13:15
K-6	Kız	Dış Mekan	23.10.2021	11:49
K-7	Erkek	Dış Mekan	16.10.2021	12:25
K-8	Erkek	Dış Mekan	16.10.2021	17:50
K-9	Erkek	Dış Mekan	16.10.2021	16:52
K-10	Erkek	Dış Mekan	16.10.2021	11:36
K-11	Erkek	Dış Mekan	16.10.2021	18:11
K-12	Kız	Dış Mekan	23.10.2021	15:54
K-13	Kız	Dış Mekan	23.10.2021	11:14

K-14	Kız	Dış Mekan	23.10.2021	08:48
K-15	Erkek	Dış Mekan	16.10.2021	10:42
K-16	Erkek	Dış Mekan	16.10.2021	08:10
K-17	Erkek	Dış Mekan	16.10.2021	11:22
K-18	Kız	Dış Mekan	23.10.2021	16:47
K-19	Erkek	Dış Mekan	23.10.2021	14:48
K-20	Kız	Dış Mekan	16.10.2021	13:12

2.5. Verilerin Analizi

Yapılan görüşmelerde 20 katılımcının sorulara verdikleri cevaplar aynı anda, Word dosyası olarak bilgisayara kaydedilmiştir. Bu görüşmeler sonucu 40 sayfalık metin elde edilmiştir. Metinler, katılımcıların bilgisi dahilinde doğrulukları yönünde teyit alınmıştır. Bilgiler demografik özelliklerinden başlayarak soru sırasına göre oluşturulmuştur. Elde edilen veriler içerik analizi tekniğine uygun olarak yapılmıştır. Analizlerde katılımcıların verdiği ifadeler değiştirilmeden aynı şekilde doğrudan alıntılanarak kullanılmıştır.

2.6. Geçerlik ve Güvenilirlik

Nitel araştırma bilgi edinmenin zor olduğu ‘fenomenlerle’ ilgili bütüncül bir bakış açısı sunar. Nitel araştırma yöntemleri, insan yaşamının ve sosyal dünyanın anlam ve deneyim boyutlarını anlamaya yöneliktir. Başka bir ifadeyle nitel araştırma yöntemlerinin doğası, istatistiksel veya ampirik hesaplamalara dayanmaz (Arastaman, Öztürk Fidan ve Fidan, 2018: 11). Nitel araştırmalarda geçerlik, araştırmacının veri toplama süreci aşamaları gibi tüm süreçleri titizlikle ve önyargısız bir yaklaşımla yürütmesi, veri analiziyle elde edilen bulguları da bu doğrultuda yorumlayarak sunması anlamına gelir. Bu sayede, araştırmanın sonuçlarının güvenilirliği ve genellenebilirliği artırılır. Güvenirlik ise, bir araştırmanın bulgularının tekrarlanabilirlik ve tutarlılık düzeyini ifade etmektedir (Merriam, 1995).

Bu bilgiler ışığında, araştırmada veri toplama süreci ile veri analizi süreci aşamalarında alanında uzman 2 öğretim üyesi görüşlerine başvurma ve teyit alma yöntemlerine başvurulmuştur. Metne dönüştürülen verilerin doğruluğunun teyidi amacıyla katılımcılara tekrar sunulmuş ve geri bildirim alınmıştır. Her bir aşama titizlikle ve şeffaf bir şekilde yürütülmüştür. Araştırmada yer alan katılımcılar eksiksiz bir biçimde bilgilendirilmiş ve katılımları gönüllülük esasına dayandırılmıştır.

2.7. Etik Kurul Onayı

Bu araştırmanın kavramsal çerçevesinin hazırlanması, veri toplama araçlarının uygulanması, verilerin toplanması, verilerin analizi ve yorumlanması aşamalarının tamamında etik kurallara uygun hareket edilmiştir. Karşılaşılacak tüm etik ihlallerde ANKAD Yayın Kurulu’nun hiçbir sorumluluğu bulunmamaktadır. Tüm sorumluluk yazarlara aittir. Bu çalışmanın ANKAD dışında herhangi bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiş olduğunu taahhüt ederim. Yapılan bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir. Araştırma için Trabzon Üniversitesi Rektörlüğü Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulunun 28.01.2022 tarihli toplantısı 2022-1/2.6 numaralı kararı ile etik kurul izni alınmıştır.

3. BULGULAR

Araştırma sonucunda elde edilen veriler aşağıda sunulmuştur.

3.1. Katılımcıların Demografik Bilgileri

Tablo 3: Katılımcıların Demografik Bilgileri

Yaş Aralıkları	18-22	22-26	26-33	30-?
Öğrenci Sayısı	1	10	8	1
Türkiye'deki Süre	0-2	2-4	4-6	6-?
Öğrenci Sayısı	1	8	8	3
Okuduğunuz Üniversite	Karadeniz Teknik Üniversitesi	Trabzon üniversitesi	Avrasya Üniversitesi	Diğer
Öğrenci Sayısı	13	7	-	-
Konaklama Yeri	KYK Yurdu	Özel Yurt	Ev	Apart
Öğrenci Sayısı	4	2	12	2
Yardım Alma	YTB	Yurtdışı	Aile	Çalışıyor
Öğrenci Sayısı	9	1	1	9
İnanç	Müslüman	Hristiyan	Budist	Diğer
Öğrenci Sayısı	18	1	1	-
Ailede Farklı İnanç	Müslüman	Hristiyan	Budist	Diğer
Sayı	1	1	1	-
Kardeş Sayısı Aralığı	0-2	3-5	6-8	9-?
Sayı	4	10	3	3
Anne-Baba Eğitim Durumu	Üniversite	Lise	İlk-Ortaokul	Eğitimsiz
Öğrenci Sayısı	14	7	7	12
Yurtdışında Okuyan Kardeş	Evet	Hayır		
Öğrenci Sayısı	1	19		
Anne-Baba Çalışma Durumu	Anne-Baba	Baba	Anne	Diğer
Öğrenci Sayısı	2	7	1	10

Bu çeşitlilik verilerden elde edilen sonuçların genellenebilirliği açısından önemlidir. Katılımcılar 22-33 yaş aralığındadır. Katılımcıların çoğu Türkiye'de 2-6 yılını doldurmuş öğrencilerden oluşmaktadır. Katılımcıların hepsi devlet üniversitesinde eğitim almaktadır. Katılımcıların yarısından fazlası ikamet yeri olarak evlerde kalmayı, diğer kısmı devlet yurtlarında kalmayı seçmişlerdir. Katılımcıların yarısına yakın kısmı devlet bursu ile okumakta, diğer yarısı kendi imkânları ile okumakta olup okul giderlerini karşılamak için boş zamanlarında çalışmaktadırlar. Katılımcıların anne ve babasının çalışma durumuna bakıldığında anne ve babası birlikte çalışan yok denecek kadar az, genellikle baba çalışmaktadır. Öğrencilerin yarısının anne veya babası vefat etmiştir. Okuma olanakları ile karşılaştığımızda ailelerin çalışma durumu ile paralel olduğu görülmüştür. Geldikleri ülkelere göre öğrencilerin dini inancına bakıldığında, neredeyse tamamının Müslüman olduğu, aralarında bir Hristiyan ve bir Budist öğrenci olduğu görülmektedir. Katılımcıların ailelerinin eğitim durumları incelendiğinde yaklaşık üçte birinin anne veya babasından bir tanesinin üniversite mezunu olduğu, diğer üçte bir kısmının ise ortaokul ve lise mezunu olduğu, diğer

üçte birinin hiç eğitim almamış ailelerden oluştuğu ortaya çıkmıştır. Ailelerdeki kardeş sayısı incelendiğinde yarısının 3-5 arasında kardeşi olduğu, diğer kalanlardan 0-2 arasında kardeşi olan 4 kişi, 6-8 arasında kardeşi olan 3 kişi ve 9 kardeş üzeri olan 3 katılımcı olduğu anlaşılmıştır.

3.2. Uluslararası Öğrenci Görüşlerine Göre ‘‘Türkiye’’ İsmi Duyduklarında Akıllarına Neler Geldiğinin Nedenlerine Göre Dağılımı

K 1: ‘‘Coğrafi olarak yakın konumda olduğumuz için Türkiye hakkında çok geniş bilgiye sahiptim. Avrupa ile Asya’nın ortasında olduğu, özellikle Karadeniz, Ege ve İstanbul gibi bölgelerinin en fazla turist ağırladığı yerler olduğunu biliyordum. Bunun nedeni o dönem ülkemizdeki televizyon kanallarında sürekli Türkçe dizileri, filmlerin yayınlamasıydı. Bundan başka Türkiye’de üniversite okumaya giden tanıdıklarım üniversite eğitiminin burada çok zor olduğu, üniversitelerin Avrupa’da ki üniversitelere benzediği konusunda bilgiler aktarıyorlardı.’’

K 3: ‘‘Türkiye denilince aklıma ilk olarak misafırperverlik geliyor ondan sonra sinema, Türk mutfağı vs. Türk sineması çok popüler. Ülkemde en çok Türk filmleri izleniyor. Türk mutfağı gerçekten çok meşhur dünyanın her yerinde Türk mutfağından bir parça bulursun ve çok lezzetli.’’

K 5: ‘‘Türkiye ismini duyduğumda ilk aklıma gelen şey İslam ve Osmanlı dönemidir. Nedeni ise Türkiye’de Müslüman nüfusun daha fazla olması ve Osmanlı Devleti’nin uzun yıllar hüküm sürmesidir.’’

K 9: ‘‘ Türkiye’yi duyduğumda aklıma İstanbul’un güzelliği ve sosyal medyada gördüğüm turistik yerlerin videoları geldi (Ayasofya Camisi, Sultan Ahmet Cami, gibi güzel yerler). Bir de Bangladeş’e Myanmar’dan gelen Rohingya Müslümanlarına yardım etmek için Türkiye ‘den yardım talebinde bulduk bunun sonucunda Türkiye’den İHH, Diyanet Vakfı ve Kızılay gibi kurumlardan birçok yardım geldi ve bu beni çok etkiledi.’’

K 18: ‘‘İlk aklıma gelen denizdir. Ülkenin 3 yanının denizle çevrilmiş olmasıydı. Geldim ve çok şükür o denize sahip olan şehirlerin birinde yaşıyorum, eğitim alıyorum. Kırmızı renk. Bayrağın rengi. Ne zaman kırmızı renk görsem artık aklıma Türkiye gelir. Çay. Çaysız olmaz. Tabi bizim ülkede de çay kültürü vardır ama sadece bir çay içmek için kafeye gidilmez. orasıda ayrı bir olay tabi. Kahvaltı. Artık kahvaltının anlamı benim için başkadır. Türkiye sayesinde onun ne kadar güzel bir öğün olduğunun farkına varmıştım.’’

Katılımcılarla yapılan görüşmelerde Türkiye ismini ilk duyduklarında akıllarında oluşan geçmiş yıllarda buldukları ülkelerde, bölgelerde veya kıtalarda hakimiyet süren Osmanlı imparatorluğu ve bu imparatorluğun o yerlerde bırakmış olduğu ‘‘Hak ve Adalet’’ izleri olduğu görünmektedir. Türkiye Cumhuriyetinin üzerinde kurulduğu toprakların müslüman ülkeler içerisinde İslam dinini en iyi yaşayan, yaşama kolaylığı imkanı sunan ve bu ülkeye gelecek olan öğrencilerin İslami yaşantı bakımından en rahat edebileceği ülke olarak bilindiği katılımcıların görüşlerinde yer almaktadır. Türk dizileri ve sinemaları Türkiye ismi ilk duyulduğunda uluslararası öğrencilerin aklına gelenlerdir. Türk mallarının kalitesi ve satıldıkları ülkede yaşayan kişilerce satın alınmada önceliği teşkil etmesi öğrenciler tarafından Türkiye Cumhuriyeti denilince ilk akla gelenler arasında yer almaktadır. Türkiye Cumhuriyetinin ekonomik yönden zayıf ve yardıma muhtaç ülkelere yapmış olduğu yardımların o ülkelerde bilinirliği de ilk ifade edilenler arasında yer almaktadır. Bu alanda birçok sivil toplum örgütlerinin o ülkelerde etkinlik yaptıkları anlaşılmaktadır. Türkiye Cumhuriyetinin doğal güzellikleri, zengin mutfak kültürü, eğitimin kalitesi, kültürel zenginlikleri, turistik bölgeleri ve coğrafi konumu akıllara ilk gelen diğer etkenlerdir.

3.3. Uluslararası Öğrencilerin Görüşlerine Göre Türkiye'ye Gelmeden Önce Türkiye'ye İle İlgili Bildikleri Bilgilerin Dağılımı

K 1: “Türkiye'ye gelmeden önce aslında teorik olarak birçok şeyi bildiğimi düşünüyordum. Ancak net olarak Türkiye'de üniversite okuma kararı aldığım da ve YÖS sınavına hazırlanmaya başladığımda aslında bildiklerimin yetersiz olduğunu öğrendim. Ancak bundan sonra çok araştırdığım için gelmeden önce bir çok konuda bilgi sahibi olduğumu söyleyebilirim”

K 3: “Türkiye'ye gelmeden önce, Türkiye hakkında genel bilgim vardı. Güzel coğrafyaya sahip olduğunu, eğitimin çok geliştiğini, özellikle tıp konusunda ilerlemeleri, sinemada başarılı olduğunu ve dine çok önem verdiklerini biliyordum.”

K 4: “Çok fazla bilgi var. Türkiye hakkında. Ama batılı medyalar yanlış bilgiler paylaşıyorlar Türkiye hakkında.”

K 7: “Türkiye'ye gelmeden önce Türkiye'nin Müslüman bir ülke olduğunu ve ekonomisinin iyi olduğunu biliyordum.”

K 9: “Türkiye'ye gelmeden önce Türkiye'nin siyasi ve ekonomik durumu hakkında bilgim yoktu sadece turistik yerleri biliyordum.”

K 11: “Türkiye gelmeden önce Türkiye'nin başkenti Ankara olduğunu, coğrafi-stratejik yerini, Osmanlı devletinin merkezi ve hem eğitim hem de iktisadi olarak gelişmiş ve gelişmekte olduğunu biliyordum.”

K 13: “Aslında Türkiye benim çocukluk hayalimdi. Buraya gelip Lisansüstü okumak benim çocukluk hayalimdi. Gelmeden önce Türkiye ne kadar güzel bir ülke olduğunu ve lezzetli yemekler kültürü sahip olduğunu biliyordum. Ayrıca, Türkiye ne kadar tarihi yerleri sahip olan bir ülke olduğunu okulda öğrendik.”

K 17: “Ortaokul ve lisede okurken tarih derste Osmanlı İmparatorluğu'nu hakkında öğrendim ve modern Türkiye olduğunu öğrendiğimden beri Türkiye'nin İslam coğrafyalarının en güçlüsü olduğunu anladım ve Türkiye hakkında incelemelere başladım.”

K 18: “Ülke dışındakiler Dizilerden tahmin ederek ülkeyi tanımaya çalışırlar. Bende de aynı olmuştum. Dizilerdekiyle gerçek hayatın bambaşka olduğunu fark etmişim. Dizilerde ülkeyi tamamen yanlış tanıttığı noktalar çok oluyor. Örneğin; dizilerde herkes çok açık ve kısa kıyafetlerle dolaşırlar, üniversite gençleri de aynı şekilde ama hayatta öyle mi? Tabii ki değil. Tabii şehire göre değişebilir bu durum ama yine de Türkiye öyle bir ülke değildir. İslam ülkesi olarak bilinirdi. Gerçekten de anlatıldığından öte olduğunu fark etmişim. İlk geldiğim zamanlarda her mahallede, her yerde, en çokta her sokakta camileri gördüğümde çok şaşırmışım. Ezan sesi ile uyuyup, ezan sesi ile uyanma duygusunu yaşamışım. Bu tarif edilemez bir duyguydu benim için. Saatin kaç olduğunu ezan sesine göre tahmin etmeye başlamışım sonralarda.”

Katılımcıların kısmen Türkiye Cumhuriyeti ile ilgili genel bilgileri bilmedikleri, ülkelerinde Osmanlı Devleti'nin egemen olduğu zamanlardan kalan bilgileri bildikleri, Türkiye Cumhuriyeti'nin ana dilinin Osmanlı devletinin zamanındaki gibi Arapça olduğu bildikleri ortaya çıkmıştır. Türkiye Cumhuriyeti devletinin Müslüman devlet olduğu ve İslam dünyasının lideri konumunda olduğu yönündeki bilgileri bildikleri anlaşılmıştır. Katılımcılardan elde edilen diğer bilgilerde Türkiye Cumhuriyeti'nin coğrafi konumu, tarihi ve turistik yerleri, kültürel zenginlikleri, geldikleri ülkelerde okullarda okutulan ders kitaplarında öğretilen bilgiler olduğu anlaşılmaktadır. Katılımcılardan bir grup Türkiye Cumhuriyeti ile ilgili bildikleri bilgilerin geldikleri ülkelerde yanlış anlatıldığını, Türkiye Cumhuriyeti'ne geldikten sonra ülkelerinde anlatılan bilgilerin çoğunun yanlış bilgiler olduğunu anladıkları ortaya çıkmıştır. Katılımcıların bir kısmı Türkiye Cumhuriyeti'nin bazı şehirleri ile ilgili bilgiyi

bildikleri ve diğer şehirlerden Türkiye'ye gelince haberleri olduğudur. Bir kısım katılımcı ise Türkiye'nin gelişmişliğinden ve güçlü ekonomisinden bahsetmişlerdir.

3.4. Uluslararası öğrencilerin görüşlerine göre Türkiye ile ilgili bilgileri öğrendikleri kaynakların dağılımı

K 1: *“Burada genel bir kaynak olduğunu söyleyemem. Mesala gelmeden önce üniversite tercihi yaparken tüm üniversitelerin sitelerine girerek bilgi ediniyordum, yada geldikten sonra ikamet/sığorta kimi sorunlarla karşılaşmamak için önceden göç idaresi sitesini inceleyip şartlar, harclar, istenen belgeler hakkında fikir sahibi oluyordum. Trabzona geleceğime karar verdikten sonra belediyenin sosyal medya sayfalarını takip ederek bu şehirde olan son gelişmelerden haberdar oluyordum. Birde genel öğrenci hayatı, sorunlarla ilgili Türklerin ve yabancı öğrencilerin olduğu facebook gruplarına üye olup bilmediğim konularda onlara soruyordum.”*

K 3: *“İlk olarak Türkiye hakkında babamdan öğrendim. Çünkü babamın coğrafya bilgisi çok iyi, bu yüzden çocukken bize ülkeler hakkında bilgi veriyordu. Sonra okulda coğrafya ve tarih derslerinde Türkiye hakkında dersler işlendik. Türk dizilerinden Türkiye hakkında bilgi aldım. Ondan sonra kendim internetten okudum.”*

K 4: *“Türkiye hakkında internette bilgiler aldım. Sonra Türkiye konsoloslüğundan bilgiler aldım. Bir de bizim ülkemizde fazla Türkler var. Ticaretçiler, inşaat şirketleri ve diğer sektörlerde. Türkler rahatça Türkiye'nin hakkında bilgiler veriyorlar.”*

K 6: *“Ben Türk dili ve edebiyatı ve onun tarihi kitaplardan öğrendim. Türk halkının ne kadar vatani için çalıştı ve milliyetçilik ruhunu taşıdığını öğrendim.”*

K 7: *“Kuzenim tarafından Türkiye hakkındaki bilgilerini öğrendim. Daha önce Türkiye ye okumaya gelmişti.”*

K 9: *“Sosyal medya aracılığıyla ülkemde bulunan ve sayıları fazla olan sosyal medya kullanıcılarının paylaşımları ile turistik yerlerin bilgilerini edindim. Ama İlk defa 15 Temmuz darbesi sırasında Türkiye'yi takip etmeye başladım ve 2017 de Türkiye'ye giriş yaptım.”*

K 10: *“İlk önce lisedeki Hoca'dan duydum. Sonra internetten ve sosyal medyadan öğrendim.”*

K 12: *“Komşularımız ve samimi arkadaşlarımız dan Türkiye hakkındaki bilgileri öğrendim.”*

K 13: *“Ortaokuldaki Osmanlı devleti hakkında öğrendik. Türkiye'ye gelen turistlerden ne kadar güzel ve tarihi yerleri sahip olan bir ülke öğrendik. Sonra buraya gelmeden önce internetteki kaynaklardan bazı bilgiler aldım.”*

K 18: *“Daha doğrusu açık konuşayım ki hiç araştırmadan geldim. Bir tek Trabzon'u ve kazandığım üniversiteyi merak ederek bakmıştım. O da birkaç fotoğraf sadece. Bu günkü gibi aklımda ilk google'dan araştırdığımda ilk Sümela Manastırı'nın fotoğrafı çıkmıştı karşıma. Hayranlıkla ona bakmıştım. Heyecanlanmıştım. Tarihi bir şehirde okuyacağım diye. Onun dışında başka şeyleri araştırmadan geldim. Dilini bile bilmediğin ülkeden nasıl bir beklentim olabilirdi ki.”*

Öğrencilerin bir kısmının bildikleri bilgiyi kendi çabalarıyla öğrendiği anlaşılmaktadır. Katılımcı görüşlerine göre bu yolla edinilen bilgilerin hata payının fazla olduğudur. Katılımcıların verdiği cevaplar sonucunda internet üzerinden elde edilen bilgilerin doğru ve gerçekçiliği ile ilgili sorunlar bulunmaktadır. 20.yy. başlarında sosyal medyanın ön plana çıkmasından sonra genç kuşaklar arasında yaygın halde kullanılmaktadır. Katılımcıların bir kısmı sosyal medya sayesinde bilgiye ulaştığını söylemiştir. Luna'ya (2014) göre sosyal medya platformları, kullanıcıların başkaları ile herhangi bir içerik filtresi olmadan doğrudan bağlantı kurmasına izin veren ve çevrimiçi kullanıcılar tarafından oluşturulan içerik üreten herhangi bir

web sitesi veya mobil uygulamasıdır. “Üniversite web siteleri ve Facebook ile YouTube” gibi sosyal medya platformları dahil olmak üzere elektronik ve web tabanlı çabalar, karşılıklı bir pazarlama kampanyasının değerli bir parçası olmaktadır (Altay, 2021).

Katılımcıların bilgiyi elde ettiği diğer kaynakların en önemlisi okullarda okutulan ders kitapları ve tarih kitaplarıdır. Tarih kitapları ve ders kitaplarında anlatılan bilgilerin doğruluğu iki ülkenin geçmişindeki ilişkilerin önemine göre yer almaktadır. Uluslararası öğrencinin geldikleri ülkelerin geçmişte Türkiye ile olan ilişkilerinin durumu bu kitaplardaki bilginin doğruluğu ile ilgilidir. Katılımcıların ifadelerine göre bu kitapların bir kısmı eksik ve yanlış bilgiler içermektedir. Bu yolla edinilen bilginin tam anlamıyla gerçeği yansıtmadığı ortaya çıkmaktadır. Katılımcıların ifadelerine göre televizyonlarda izledikleri Türk dizileri ve sinemaları Türkiye'nin tanıtımında önemli rol oynamaktadır. Bu yolla bilgiyi edinen öğrencilerin Türkiye'ye geldiği zaman izledikleri diziler ve sinemalar ile gördüklerinin aynı olmadığı anlaşılmıştır. Bu duruma göre diziler ve sinemalardan elde edilen bilgilerin gerçekçilik oluşturmadığı, elde edinilen bilgiye güvenilemeyeceği ortaya çıkmıştır. Katılımcıların bazılarının görüşüne göre Türkiye ile ilgili bilgileri Türkiye'den mezun olan arkadaşlarından öğrendikleri ve bu bilgileri bilen öğrencilerin ifadelerine göre doğru bilgiyi öğrendikleri anlaşılmaktadır. Mezun olan öğrencilerden elde edilen bilgiler ile öğrencilerin gelmeden önce karşılaşacakları sorunlara önceden hazırlık yapmasını sağladığı anlaşılmaktadır. Katılımcıların bir kısmının görüşlerine göre öğrencilerin geldikleri ülkelerdeki ticari firmalardan bilgi elde ettiği anlaşılmaktadır. Öğrencilerin bu yolla edindiği bilginin doğru olduğu ve öğrencinin işini kolaylaştırdığı anlaşılmıştır. Katılımcıların görüşüne göre anne veya babası, akrabaları, komşularından bazıları daha önce Türkiye'yi ziyaret etmiş olanlardan bilgi edinildiği anlaşılmıştır. Bu yolla edinilen bilginin doğru ve güvenilir olduğu ifadelerden anlaşılmıştır.

3.5. Uluslararası Öğrenci Görüşlerine Göre Türkiye De Eğitim Görmeyi Kazandıktan Sonra, Çevresindekilerin Olumlu veya Olumsuz Yönlendirmelerinin Dağılımı

K 3: “Türkiye’de üniversite kazandığım etrafımdaki herkes sevindi. Özellikle ailem çok destek verdi ve gelmem için kısa sürede gerekli belgeleri toplamada yardımcı oldular. Arkadaşlarım için inanılmaz geliyordu, çünkü hepsi Türkiye’de eğitim görmek istiyorlardı. Hatta bazıları benden tavsiye aldılar nasıl Türkiye’de üniversiteye girebilmek için.”

K 4: “Olumlu vardır. Bir de olumsuz yönlendirenler vardır. Sorular çok vardır. Niye Türkiye? Başka ülke yok mu? Eğitimi güzel, Türkiye’de ne işin var diye sorular vardı. Biri bana çok garip bir soru sordu: “Türkiye’de eğitim sistemi nasıl? Orman mühendisli alanında ne tür eğitim alabilirsin diye sordu » vallahi ben şaşırđım. Ama ben çok kendimi motive eden bir adamım. Benim hedefim Türkiye eğitimini keşfetmek, Türkiye kültürünü ülkemizin kültürü ile karşılaştırmak, ve Türkiye’den doğru bilgiler almak amacına geldim.”

K 6:” Farklı insanlar ve tanıdığım akademik çevremden deneyimlerinden dolayı olumlu yönlendirdiler. Geleceğim için daha ayrıntılı bir plan yap ve deneyin dediler. Yeni şeyler öğrenmek için fırsatlardan yararlanmamı ve gitmemi söylediler.”

K 8:” İş arkadaşlarım bana anadili İngilizce olan ülkelere gitmeme tavsiye ediyordu. Fakat ben Türkiye’yi tercih ettim.”

K 11:” Bir üniversite hocasından olumlu olarak Türkiye’ye gitmemi ve orada yâni Türkiye’de Y. lisans ve doktora yapabilmemin iyi olacağını tavsiye etti. ”

K 13: “Ben eğitim kazandıktan sonra babam kız olduğum için ve onun en büyük evlat olduğum için beni yalnız göndermekten korktuğu için önce itiraz etti. Daha sonra onu ikna edebildim ve kardeşim benimle gönderdi ama burada güvenli bir ülke olduğunu için şimdi tek başıma

kalıyorum ve kardeşim geri döndü. Arkadaşlarım hepsi beni teşvik ettiler ve buraya gelmek herkesin hayali söyledi ve ben ne kadar şanslı olduğumu söyledi. Buradaki eğitim ne kadar güçlü ve iyi olduğunu öğretmenlerim söyledi. Ve Türkiye'ye gidip kendimi geliştirmek tavsiye ettiler. Ailem mutlu oldu ve kendimi dikkat etmesi ve geliştirme teşvik etti. "

K 17: *'Türkiye Konsoloslugu'nda Samsun'da okuyan bizim ülkelerimizden bir Etiyopyalı ile tanıştım ve bana Türkiye'yi çok anlattı. Bana çok şanslı olduğunuzu, Türkiye'nin çok güzel bir ülke olduğunu ve çok iyi insanların olduğunu söyledi. Beni olumsuz yönlendiren kimseyle karşılaşmadım.'*

K 18: *'Türkiye hakkında coğrafyasından başka pek bir bilgim yoktu. Amcalarım, halalarım okumuştular bu ülkede. Onlardan duyduklarım vardı sadece. Buraya gelmeden önce sürekli bana 'gitmeden et ye, etin tadı ağızdan gidecektir. Orada et çok pahalıdır. Sen öğrencisin her zaman et yemeye bilirsin. Yesen bile tadı buradaki bile aynı değildir' derdiler. Güler geçerdim. Ne olabilir ki diye. Ve gerçekten de aynı değildi)) tadını da unuttum.'*

K 19: *'Babam Türkiye hakkında bilgileri vardı. Bana eğitimin kalitesi ve Müslüman ülke olduğundan dolayı gitmemi söyledi. Ailem ve arkadaşlarımın hepsi olumlu yönde sözler söyledi.'*

K 20: *'Kazandığımı öğrenince annem bir anda dona kalmıştı. Ailem önceden çok istekliydi beni yurtdışında okutmaya. Yarın gidiyorum dediğimde üzülmişler ve şok içinde beni uğurladılar. Seneler geçince alıştılar ve hatta biletimi biraz geç alınca sen niye bu sene okula gitmiyor musun? diye soru sorardılar.'*

Katılımcı görüşlerinin çoğunluğuna göre ailelerin ve akrabalarının öğrencileri olumlu yönde yönlendirdiği ortaya çıkmıştır. Aile bireyleri veya akrabalarından geçmiş yıllarda Türkiye'ye gidenlerin Türkiye ile ilgili edindiği iyi gözlemler sonucunda Türkiye'ye gitmeleri gerektiğini söylemiştir. Arkadaş çevreleri öğrencileri Türkiye'ye gelmesi için olumlu yönlendirmişlerdir. Anlaşılacağı üzere ülkelerin büyük kısmındaki öğrencilerin Türkiye'de okumak hayali olduğu ve bu yüzden Türkiye'de eğitim görmeyi kazanan arkadaşlarına hiç düşünmeden gitmeleri gerektiğini öneride bulunulmuştur. Arkadaş çevreleri Türkiye'de eğitim görmeyi nasıl kazandığını ve başardığını, kendilerine yardımcı olması konusunda öğrencilere sormuştur. Katılımcıların görüşlerine göre kendi ülkelerinde eğitim ile ilgilenen öğretmenlerin de olumlu yönlendirmelerinin olduğu anlaşılmaktadır. Katılımcılardan sadece bir tanesi başkonsoloslukta çalışan bir kişi ile arkadaş olduğunu ve bilgiyi ondan edindiğini söylemiştir.

Katılımcı görüşlerinde birkaç olumsuz görüşler bulunmaktadır. Türkiye'de eğitim dilinin İngilizce olmadığı ve bu nedenden dolayı iş arkadaşları Türkiye'ye gitmemesi gerektiğini söylemiştir. Bir kısım öğrencileride üniversite öğretmenlerinin Türkiye'de ki eğitim kalitesinin yüksek olmadığı konusunda katılımcıları uyarmıştır. Katılımcıların okuyacakları bölüm ile ilgili bilgileri edindikten sonra bu olumsuz görüşleri dikkate almadığı anlaşılmıştır.

3.6. Uluslararası Öğrenci Görüşlerine Göre Türkiye'de Eğitim Gördükten Sonra Gelecekteki Düşüncelerinin Dağılımı

K 1: *'Türkiyede eğitim gördükten sonra kendimde akademik kariyer yapabilme potansiyali olduğunu keşfettim. Bu yüzden bundan sonra en büyük beklentilerimden biri ya Azerbaycan'da ya da Türkiye'de akademik kariyer yapmaktır. Burada kısa dönemli amaç olarak en az öğretim görevlisi olarak her hangi bir üniversitede çalışmak var.'*

K 3: *'Türkiye'de eğitim gördükten sonra iyi bir doktor olacağıma güveniyorum, sadece iyi bir doktor değil aynı anda önemli bir doktor olacağıma güveniyorum, çünkü okuduğum üniversitenin kaliteli olduğunu biliyorum ve üst bir düzeyde eğitim görüyorum. Mezun olduktan*

sonra istediğim yerde ve ülkede sıkıntısız çalışabileceğim. Buna dair bizim fakültemizin akredite belgesi var.’’

K 4: *‘‘Umarım, Eğitim aldıktan sonra güzel bir iş olacaktır. Türkiye ve ülkem arasında güzel bir bağlantı olmaya çalışacağım. Üniversitemiz ile devamlı bir koordinasyon kurmaya çalışacağım. Dünyada Türk kültürü ve doğru olan bilgiler için bir mesajcı olacağım.’’*

K 9: *‘‘Türkiye’deki eğitim Bangladeş’ten daha iyi olduğu için mezun olduktan ve yurt dışında yüksek lisans ve doktora öğretimimi tamamladıktan sonra Bangladeş’e geri dönmeyi ve aldığım eğitim ile milletime fayda sağlamayı amaçlıyorum.’’*

K 13: *‘‘Doktora bitirdikten sonra ülkeme gidip kendi tecrübemi oraya taşıyıp ülkemizi geliştirmek için. Ayrıca, Türkiye ve Filistin arasındaki ilişkileri geliştirmek ve kendi eğitim anabilim dalımda bağlantı kurmak ve Türkiye’nin tecrübesinden faydalanmak. Daha sonra, rektör ya da milli eğitim bakanlığında çalışan biri olmayı çalışacağım çünkü öyle daha kolay bir şekilde kendi ülkem geliştirebilirim. Ayrıca Türkiye’deki ilişkileri güçlendirmek daha kolay olacaktır.’’*

K 17: *‘‘Türkiye’de okuduktan sonra ülkemize dönmek ve Etiyopya’daki üniversite ile Türkiye’deki üniversite arasında bir ilişki kurmak istiyorum. Özellikle daha önce çalıştığım üniversite ile okumakta olduğum üniversite arasında bir ilişki kurmak istiyorum.’’*

Katılımcı görüşlerine göre öğrenciler mezun olduktan sonra Türkiye’de kalmak, üniversitelerde akademisyen olarak bir iş olanağı bularak yaşamlarını devam etmek istediklerini söylemişlerdir. Katılımcıların bazılarının görüşlerine göre kendi ülkelerine dönmek ve ülkelerinde akademik eğitim veren kuruluşlarda çalışmak istediklerini belirtmişlerdir. Bazı katılımcılar ise Türkiye’de aldıkları eğitimin kalitesi sayesinde dünya genelinde istedikleri ülkede rahatça çalışabileceğini söylemişlerdir. Katılımcı görüşlerinden bir kısmı Türkiye’de eğitim gördükleri zaman içerisinde, sivil toplum kuruluşlarında gönüllü olarak çalıştıkları, kuruluş ile ilgili bilgiler edindikleri ve bu bilgiler sayesinde ülkelerine döndükleri zaman eğitim ve yardım amaçlı iki ülke arasında çalışma yapabilecekleri sivil toplum örgütü kurmak istediklerini belirtmişlerdir. Katılımcıların çoğunun görüşlerine göre mezun olduktan sonra Türkiye ile olan ilişkilerini devam ettirmek istediklerini, öğrendikleri Türkçe dilini ve diğer bilgileri kendi ülkelerindeki kişilere iki ülke arasındaki ilişkilerin devam ettirilmesini amaçladıkları ifade etmektedirler.

3.7. Uluslararası Öğrenci Görüşlerine Göre Türkiye’yi Seçmelerinin Nedenlerine Göre Dağılımı

K 1: *‘‘Türkiyede eğitim almayı tercih etmemde en büyük etmen bölümüm. Çünkü Türkiye Özel Eğitim alanında dünyada akademik alanda kendini kanıtlamış ülkeler sırasında. Bu bölümde kendimi yetiştirmem için Türkçe çok fazla kaynak bulabiliyorum. Azerbaycanda okurken sınavlara hazırlandığımda bile Türkçe kaynaklar kullanıyordum. Ayrıca Trabzon Üniversitesinde bu bölümün akademik kadrosu çok donanımlı. Diğer nedenler sırasında tabii ki, ekonomik olarak üniversite harc ücretlerinin uygun olması, coğrafi ve dil yakınlığı açısından kendimi daha güvende hissetmem, öğrenci değişim programlarına başvuru kolaylığı, uluslararası bir arkadaş çevresi oluşturmak gibi detaylar da var.’’*

K 3: *‘‘İlk olarak Türkiye’yi çok seviyordum, özellikle İstanbul’a aşığım. Türklerin iyi insanlar olduklarını biliyordum. Kendimi yabancı hissetmeyeceğim diye, düşünüyordum ve gerçekten öyledir. Geldikten sonra beklentilerimden daha üstünü gördüm. Ben tıp okumak istiyordum ve o zamanlarda farklı ülkelerdeki eğitim konusunda araştırma yapıyordum. Türkiye’de tıbbın geliştiğini ve eğitimin yüksek seviyeye çıkartmasını öğrenince ilk tercihim oldu. İstanbul’da üniversite kazanamadım ama şu an okudum üniversiteyi ve şehri hiç bir üniversite ve şehirle*

değiştirmem. Artık benim hayatımda Trabzon kadar güzel bir şehir yoktur. Trabzonluların dedikleri gibi: "Bize her yer Trabzon"! "

K 5: "Dinimi daha güzel bir şekilde öğrenip, rahat bir şekilde yaşamak için, ulaşımı kolay olduğu ve abim de Türkiye'den mezun olduğu için Türkiye'yi tercih ettim."

K 7: "Türkiye'nin eğitim sistemi Hindistan'dan iyi olduğu ve YTB tarafından uluslararası öğrencilerin için tam burs verdiği için Türkiye'yi tercih ettim."

K 10: "Bizim bildiğimiz, Türkiye İslamiyet'in büyük ülke olduğu için tercih ettim. Yani, tarih olarak hem de Hac'dan gelen büyüklerimiz orada tanıştıkları Türkler olduğunu ve bizlere dediler ki "Türklerin davranışları çok samimilerdir."

K 15: "Müslüman bir ülke olduğu için bana uygun olduğunu düşündüm. Artık, KTÜ Maden Mühendisliği bölümü kazandığımda Türkiye'de 1. sıra ve dünyada 20. sıradaydı. Bu bana motivasyon vermiş."

K 16: "Müslüman bir ülke olduğu için geldiğinde din ilimleri daha kolay öğrenebileceğim düşündüm bu nedenle tercih ettim."

K 17: "Türkiye'de ki üniversitelerin, eğitim kalitesi ve araştırma ortamı mükemmelliği ile uluslararası bir konuma ve itibara sahip olduğundan Türkiye'de ki üniversitenin akademik etik ilkelerine bağlılığı, deneyimli, yetkin ve özverili bir akademik kadroya sahip olduğuna yürekten inandığım için. Ayrıca kendime uygun gördüğüm için hem din hem de eğitim için tercih ettim."

Katılımcıların bir kısmının Türkiye'yi seçmesinin nedenlerden biri eğitim sisteminin nitelikli ve kaliteli olmasıdır. Katılımcıların bazılarının görüşlerine göre öğrenciler Türkiye'ye geldikten sonra eğitim seviyesinin düşündükleri gibi olmadığını söylemişlerdir. Katılımcı görüşlerinin diğer en önemli seçim nedenlerinden biri Türkiye'nin Müslüman bir ülke olduğu ve insanların iyilik ve yardımsever olduğudur. Türkiye Cumhuriyeti'nin bu özelliklerinden dolayı seçilmesi, öğrenciler geldikten sonra bir kısmında hayal kırıklığı meydana getirmiştir.

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Verilere göre öğrencilerin büyük kısmı Türkiye hakkındaki bilgilerin çoğunu internetten elde etmiştir. Ayrıca katılımcıların Türkiye'ye gelmeden önce arkadaş, okul öğretmenleri, aile ve akrabalarından da bilgi edindiği tespit edilmiştir. Yıldırım ve Köksal'da (2017: 313) bilgi edinme faktörlerini aile ve arkadaş, TV, internet ve medyayı öğrencilerin bilgi edinme kaynakları olarak sıralamıştır. Taşoğlu vd. de (2021: 100) bilgi edinme kaynaklarıyla ilgili olarak benzer şekilde hem kendi ülkelerindeki Türklerin hem de spor etkinliklerinin, medyanın, dizi ve filmlerin etkili olduğunu, ayrıca Türkiye'ye geldikten sonra da uluslararası medyanın, üniversitede gördükleri eğitim, ders dışı faaliyetler ve Türk halkı ile etkileşimin Türkiye ile ilgili sahip oldukları algıya en fazla katkıda bulunan kaynaklar olduklarını belirtmişlerdir. Öğrenilen bilgilerinin güncelliği ve doğruluğu birçok hata içermektedir. Katılımcıların ifadesinde Türkiye Cumhuriyeti ile ilgili bildikleri bilgilerin daha çok Osmanlı İmparatorluğu'nun, ülkelerinde egemen olduğu zamanlarda bıraktığı izlenimlerden kaynaklandığı anlaşılmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti'nin, Osmanlı İmparatorluğu'nun devamı olduğu sadece isminin değiştiği yeni laik, demokratik Türkiye Cumhuriyeti'nden haberleri olmadığı katılımcıların ifadelerinden anlaşılmaktadır. Türkiye'yi seçen öğrencilerin Türkiye hakkındaki bilgileri resmi ve güvenli kaynaklardan öğrenmedikleri, bu öğrencilerin geldikleri ülkelerde yeterince tanıtım yapılmadığı anlaşılmaktadır.

Katılımcıların görüşlerinden anlaşılacağı üzere bazı katılımcıların okuyacakları üniversiteleri ve ülkeleri hiç araştırmadan geldikleridir. Bu konuda üniversiteler kendi arasında bir birlik oluşturmalı ve kendilerini tanıtabilecek görselleri ve diğer tüm bilgileri bir yerde toparlayıp ihtiyaç veya talep halinde kurum ve kuruluşlarla paylaşması gereği ortaya çıkmıştır. Türkkahraman'a

(2011: 5) göre iyi imaj rastlantısal olarak oluşmaz, yönetilmesi ve yönlendirilmesi gerekir. Bunun için de stratejiler belirlenerek, gerekli araçların hazırlanması, kısa, orta ve uzun vadeli planların yapılması zorunludur.

Türkiye'nin tercih edilme nedenlerine bakıldığında ise Türkiye'ye gelen uluslararası uyruklu öğrencilerin büyük bir çoğunluğu ekonomik açıdan Türkiye'ye göre çok daha az gelişmiş ülkelerin vatandaşlarıdır. Türkiye'de eğitim ücretlerinin, ulaşım, konaklama ve yeme-içme ücretlerinin diğer gelişmiş ülkelere göre daha ucuz olması Türkiye'deki üniversitelerin seçilmesinde etkili olduğu görülmektedir. Türk üniversitelerinin seçilmesinde bir diğer önemli neden ise Türkiye'nin uluslararası uyruklu öğrencilere vermiş olduğu lisans ve lisansüstü eğitim burslardır. Bunların yanı sıra; eğitimin kalitesi, tercih ettikleri üniversite bölümünün dünya genelindeki üniversiteler arasında iyi bir yerde olması, üniversite ücretlerinin uygunluğu, Türkiye üzerinden Avrupa ve diğer kıtalardaki ülkelere öğrenci değişim programlarıyla gitmenin kolay olduğu, Türkiye'nin Müslüman olması ve dinlerini rahatça yaşayabileceklerini düşünmeleri, helal yiyecek konusunda kendilerini rahat hissetmeleri, Türklerin yardımseverliği ve misafirperverliği, coğrafi yakınlık, ulaşım kolaylığı da Türkiye'nin tercih nedenleri olarak sıralanabilir. Yardımcıoğlu vd.'de (2017: 253) benzer şekilde yabancı uyruklu öğrencilerin Türkiye'yi tercih etmelerinde en önemli nedenlerin; eğitim kalitesi, dini yakınlık, kültürel yakınlık, aile tavsiyesi, bilimsel başarılar, türkiye'nin konumu, türk tanıdıklar, arkadaş tavsiyesi, coğrafi yakınlık, burs imkânı, hayat pahalılığının olmaması ve türk diplomalarıyla ülkelerinde iş bulma kolaylığı vb. nedenler olduğu belirtmektedirler. Yıldırım ve Köksal da (2017: 314) uluslararası öğrencilerin büyük kısmı Türkiye'ye yönelik kendi ülkelerinde beslenen sevginin ve hayranlığın etkisi olduğunu vurgularken, bir kısmının da eğitim faktörüne bağlı olarak bilimin ve üniversitelerin daha gelişmiş olması, önceden turizm vb. nedenlere Türkiye'de bulunma, daha gelişmiş ülkelere nazaran yaşanabilir ve ucuz bir ülke olması, savaş ve iç kargaşalar yüzünden ülkemize gelen öğrencilerin Türkiye'yi daha güvenilir bulmaları da tercih nedenleri arasında sayılmıştır.

Farjam ve Hongyi (2015) ise uluslararası öğrencilerin karar verme sürecini bütüncül bir bakış açısıyla ele almaya çalışan az sayıda çalışma olduğu ifade etmişlerdir. Bu çalışmalar genel olarak kurum tanıtımı, programların değerlendirilmesi, kişisel nedenler veya daha az ölçüde ülkenin tanıtımıyla ilgili unsurların etkisini incelemeye odaklanmıştır. Bağımlı etkenler, kişisel nedenler, ülke tanıtımının etkisi, şehir tanıtımının etkisi, kurum tanıtımı ve çalışma programının değerlendirilmesidir. Öğrenci açısından ister bilinçli ister bilinçsiz olsun, gidilen üniversitenin bilimsel yeterliliği ve dünya geneli başarı sıralamasındaki yeri, uluslararası eğitime yaklaşımı, kapasitesi, öğrenim ücretleri, yaşam giderleri, seyahat giderleri ve sosyal maliyetler, coğrafi yakınlık, iklim, çevre koşulları, yaşam şekli, güvenlik durumu, ırk ayrımcılığı, akraba, aile ve arkadaşların tavsiyeleri, mezuniyet sonrası iş imkanları ve göçmenlik olanağı olup olmadığı, burs olanakları o öğrencinin yaptığı son seçimi belirleyeceği ileri sürülür (Aktaran: Altay: 2021).

Tekelioğlu vd.'de (2012: 199) dünya genelinde ve Türkiye'de uluslararası öğrencilerin sayılarının artmasında etkili olan etkenleri aşağıdaki gibi sıralamaktadırlar;

- * Sosyal, kültürel, dini ortak paydaların olmasıdır
- * Teknolojinin gelişmesiyle seyahat olanaklarının artması ve seyahat ücretlerinin ucuzlaması,
- * Öğrenci hareketliliği ve öğrenci değişim olanaklarının artması, (Erasmus, vs gibi)
- * Türk üniversitelerinin sayılarının ve dışa açılımlarının son yıllarda artması,
- * Uluslararasılaşan ortak müfredat programları,

- * Türkiye'nin adının ve eğitim kalitesinin dünyaya açılan Türk okulları ile son yıllarda bilinirliğinin artması,
- * Devletin uluslararası öğrencilere yönelik tanıtım ve teşvikleri,

Uluslararası öğrencilerin ifadeleri Türkiye'nin yükseköğrenim görmek için, ekonomik, sosyal, kültürel, siyasi açıdan oldukça uygun yer olduğunu göstermektedir. Özellikle bir devlet üniversitesindeki eğitim masrafları düşünüldüğünde, Türkiye hem bulunduğu coğrafi bölgedeki ülkelere hem de uluslararası öğrencilerin hedef ülkeleri olan ve yüksek ücretlerle eğitim veren gelişmiş ülkelere göre oldukça çekici bir yükseköğretim ortamı sunmaktadır. Bu durum, daha fazla uluslararası öğrenci çekmek için kullanılmaktadır. Her ne kadar öğrencilerin ilk tercihlerinde diğer ülke ve üniversiteler olduğu anlaşılrsa, bu ülkelere daha önce gönderilen öğrenciler ve ailelerinin bu ülkelerde yaşadıkları kültürel uyum sorunları nedeniyle, öğrenciler kendilerine kültürel ve mekânsal olarak daha yakın ülkelerdeki üniversiteleri seçmektedir. Uluslararasılaşma konusunda yetkin bir üniversite, dünyadaki farklı ülkelerden öğrenci ve öğretim elemanlarını kendisine çekebilme, çok kültürlü bir çalışma ortamı sağlamakta, farklı ortaklıklar ve projeler yapmakta, mezunlarını uluslararası şirketlerde veya uluslararası merkezlerde çalışabilecek şekilde donatmaktadır (Şemeret, 2015).

Katılımcıların çoğu eğitimleri bittikten sonra akademik olarak işe girmeyi düşündüklerini belirtmiştir. Katılımcıların yarısı kendi ülkesinde çalışmayı seçerken diğer yarısı Türkiye'de çalışmayı seçmişlerdir. Türkiye Cumhuriyeti devletinin eğitim ile ilgilenen resmî kurumlarının mezun olan uluslararası öğrenciler ile ilgili bir takip sistemi oluşturması gerektiği ortaya çıkmıştır. Dünyanın dört bir yanına dağılan bu öğrenciler ile irtibat kesilmemeli, gittikleri ülkelerde eğitim, iş vb. durumlarının takip edilmesi ortaya çıkmıştır. Üniversiteler, öğrenciler kendi ülkelerine döndüğünde o ülkedeki üniversiteler ve diğer kurumlarla anlaşma yaparak mezun öğrencilerin kolayca iş bulmalarına yardımcı olmaları da ortaya çıkan sonuçlardandır.

Bu sonuçların yanı sıra gelen öğrenciler eğitimlerini tamamlamak için çoğunlukla çalışmak zorunda kaldıklarını, devletin yasaklayıcı kuralları karşısında da zorladıkları ifade etmişlerdir. Öğrencinin eğitim yaşantısını devam ettirebilmesi için çalışmak zorunda kalması ve bunda da zorluklar yaşaması derslerdeki başarıyı ve öğrencinin kendini geliştirmesini engellediği anlaşılmaktadır. Kıroğlu vd. de (2010) benzer sonuçlarla birlikte yabancı öğrencilerin Türkiye'de önyargı ve dışlanmayla karşılaşmadıkları, giyim, inanç ve gelenek-görenek konularında sorun yaşamadıklarını tespit etmişlerdir.

Tüm bu sonuçlar incelendiğinde farklı ülke, inanç ve ırklardan gelen bu öğrencilerin mezun olduktan sonra kendi ülkeleriyle eğitim gördükleri ülke arasında nitelikli yetişmiş birer meslek mensubu olarak iyi bir elçi olabilecekleri dikkate alınmalıdır ve aşağıdaki öneriler göz önünde bulundurulmalıdır;

Bu doğrultuda:

1. Eğitimdeki küreselleşmenin gereği olarak dünya üzerinde belli bölge veya kıtalardan değil, her bölge ve kıtadan öğrenciler tarafından Türkiye'nin seçilmesi sağlanmalıdır.
2. Diğer ülkelerde veya Türkiye'de yapılacak olan uluslararası öğrenciler sınavı için, her üniversitenin kendi bünyesinde değil yükseköğretim kurumu tarafından resmi olarak ortak bir sınav yapılmalıdır.
3. Türkiye'yi seçen öğrencilerin yüzde 98 Müslüman olduğu anlaşılmıştır. Eğitimde çok kültürlülük vb gibi konularda daha iyi sonuçlar alınması için diğer inançlara sahip olan öğrencilerin sayılarının artırılması gerekmektedir.
4. Türkiye'deki üniversitelerin internet ağı üzerinde tek bir kuruluş altında toplanması, seçim yapacak olan öğrencilerin öğrenmek istedikleri bilgiyi doğrudan bu kuruluş üzerinden öğrenmesinin sağlanması doğru olmalıdır.

5. Türkiye Cumhuriyeti devletinin burslu okutacak olduğu öğrenci sayısının artırılması gerekmektedir.
6. Ekonomik yönden düşük ve orta gelirli öğrencilerden çok maddi durumu iyi olan öğrencilere bazı seçim özellikleri kolaylığı verilmelidir.
7. Türkiye’de eğitim görmeyi kazanan öğrencilere ihtiyacı olan Türkiye’nin resmi kurumlarının, üniversite okuyacakları şehrin ve gereksinimi olan diğer bilgilerin içinde olduğu flash bellek vb. gibi tanıtım malzemeleri gelmeden önce ülkesinde verilmelidir. Gelinecek ülkelerin diline çevrilmiş Türkiye tanıtım videolarının sosyal medya vb. alanlarda paylaşmaları sağlanmalıdır.
8. Türkiye Cumhuriyeti devletinin diğer ülkelerde bulundurduğu resmi kurum ve kuruluşlarca o ülkelerdeki okullarda okutulan özellikle tarih ve varsa diğer ders kitapları programlarının incelenmesi sağlanmalıdır.
9. Öğrenim yaşantısından sonra belli bir akademik başarıyı yakalayan öğrencilere Türkiye’de çalışma izni verilmelidir.
10. Üniversite eğitimi süresince öğrencilere kısa zamanlı çalışma olanağı tanınmalıdır.
11. Üniversitelerdeki uluslararası öğrenci sayısının yüzdesi artırılmalıdır.
12. Akademik olarak y.lisans ve doktora öğrencileri sayısı artırılmalıdır.
13. Mezun olan öğrenciler ile iletişimi kesmeden sürdürülebilir bir yapı oluşturulmalıdır.
14. Akademik olarak başarıyı yakalayan öğrencilere üniversitelerden mezun olduktan sonra Türkiye’deki diğer üniversite mezunların liyakat ilkesine göre sağlanan iş olanakları uluslararası öğrenci mezunlarına da sağlanmalıdır.
15. Üniversitelerin kendi tanıtım videolarını, seçimde bulunacak öğrencilerin ülkelerinin dillerine çevirerek o ülkelerde tanıtımlar yapılması da faydalı olacaktır.

KAYNAKÇA

- Altay, I. (2015). *Uluslararası öğrencilerin üniversite seçme sürecinde dijital pazarlamanın etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Maltepe Üniversitesi, İstanbul.
- Arastaman, G., Öztürk Fidan, İ., & Fidan, T. (2018). Nitel araştırmada geçerlik ve güvenilirlik: kuramsal bir inceleme. *YYÜ Eğitim Fakültesi Dergisi* (YYU Journal of Education Faculty), 15 (1), 37-75.
- Balcı, Ş. & Öğüt, N. (2019). Yabancı Uyruklu üniversite öğrencileri arasında kültürleşme ve kültürleşme stratejileri. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (42.1), 49-62
- Baltacı, A. (2019). Nitel araştırma süreci: Nitel bir araştırma nasıl yapılır? *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(2), 368-388.
- Erdem, C. (2017). Sınıfında mülteci bulunan sınıf öğretmenlerinin yaşadıkları öğretimsel sorunlar ve çözüme dair önerileri. *Medeniyet Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 1(1),26-42.
- Gökkyer, N. (2017). Yabancı uyruklu üniversite öğrencilerinin psikolojik uyumu. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 7(1), 98-108.
- Güçlü, N. (1996). Yabancı öğrencilerin uyum problemleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12,101-110.
- Günay, D. (2003) Akreditasyonun niteliği ve mühendislik eğitimi üzerindeki etkisi. Makina Mühendisleri Odası V. Ulusal Makine Mühendisliği ve Eğitimi Sempozyumu. İstanbul.

<https://tr.euronews.com/2022/03/26/ukrayna-da-ne-kadar-turk-ogrenci-var-turkler-yukse-egitimde-hangi-ulkeleri-tercih-ediyor>

<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000265866.page=117>

İmamoğlu, H. V. & Çalışkan, E. (2017). Yabancı uyruklu öğrencilerin devlet okullarında ilkökul eğitime dair öğretmen görüşleri: Sinop ili örneği. *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7 (2), 529-546.

Karaca, A. (2021). Yabancı uyruklu üniversite öğrencilerine yönelik tutum ölçeği'nin geliştirilmesi. *TEBD*, 19(1), 465- 486.

Kıroğlu, K., Kesten, A. & Elma, C. (2010). Türkiye'de öğrenim gören yabancı uyruklu lisans öğrencilerinin sosyo-kültürel ve ekonomik sorunları. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6 (2). 26- 39.

Kurtuluş, B. (1988). Beyin göçü: geçmişte, günümüzde ve gelecekte. İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mecmuası, 46.

Kurtuluş, B. (1995). ABD'ne beyin göçünün seyri. In Journal of Social Policy Conferences (No. 40, pp. 133-144). Istanbul University.

Levent, F. & Çayak, S. (2017). Türkiye'deki Suriyeli öğrencilerin eğitime yönelik okul yöneticilerinin görüşleri. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*. 14-1(27), 21-46.

Merriam, S. B. (1995). N of I?: Issues of validity and reliability in. *PAACE Journal of Lifelong Learning*, 4, 51-60.

Özoğlu, M., Gür, B. S. & Coşkun, S. (2012). *Küresel Eğilimler ışığında Türkiye'de uluslararası öğrenciler*. Ankara: SETA Yayınları XVII

Saklan, E. & Karakütük, K. (2022). Türkiye'deki Suriyeli eğitim çağı çocuklarının eğitim süreçleri üzerine bir çözümleme. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 8(1), 51-76.

Sariahmetoğlu, H. & Kamer, S. T. (2021). Yabancı uyruklu öğrencilerin eğitimi ve uyumu: sorunlar ve çözüm önerileri. *MSKU Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 612-634.

Sarıer, Y. (2020). Türkiye'de mülteci öğrencilerin eğitimi üzerine bir meta-sentez çalışması: sorunlar ve çözüm önerileri. *Eğitimde Yeni Yaklaşımlar Dergisi*, 3(1), 80-111.

Sarıtaş, E., Şahin, Ü. & Çatalbaş, G. (2016). İlkokullarda yabancı uyruklu öğrencilerle karşılaşılan sorunlar. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 25(1), 208-229.

Solak, E. & Çelik, S. (2018). Türkiye'de eğitim gören mülteci öğrencilerin dilsel sorunlarının incelenmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 11(7), 425-432.

Soner, P. (2017) Uluslararası öğrencilerin üniversite seçimini etkileyen etmenler. *Yükseköğretim Dergisi*, 7(2), 94-104.

Şeker, M., Taşcı, F., Erken, M. & Tanyeri, F. N. (2020) Uluslararası öğrencilik raporları – 1. İstanbul Üniversitesi. <https://cdn.istanbul.edu.tr/FileHandler2.ashx?f=rapor.pdf>

Şemeret, M. (2015). Türkiye ve İngiltere yükseköğretimindeki uluslararasılaşma politikalarına karşılaştırmalı bir yaklaşım. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 5 (1), 27-31.

Taşoğlu, N., Malkawı, O., Al-Ameer, A. & Mustafa, E. (2021). Türkiye'deki yabancı uyruklu üniversite öğrencilerinin gözünde Türkiye imajı. *Gençlik Araştırmaları Dergisi*, 9(23), 100-128.

- Tekelioğlu, S., Başer, H., Örtlek, M. & Aydınlı, C. (2012). Uluslararası öğrencilerin ülke ve niversite seçiminde etkili faktörler: vakıf niversitesi rneği. *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 4(2), 191-200.
- Tosun, A., Yorulmaz, A. & Yıldız, K. (2018). Mülteci ğrencilerin eğitim sorunları, eğitim ve din eğitiminden beklentileri: Eskişehir rneği. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(1), 107-133.
- Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı (2018). On Birinci kalkınma Planı (2019-2023). <https://www.sbb.gov.tr/kalkinma-planlari/>
- Türkkahraman, D. (2011). Günümüzün büyüsü imaj ve gerçek hayat. *Istanbul Journal of Sociological Studies*, (30), 1-14. <https://dergipark.org.tr/en/pub/iusoskon/issue/9507/118826>
- Türkyılmaz, M. B., Arı, B. & Yaylacı, H. (2023). Yabancı uyruklu öğrencilere yönelik yayınlanmış olan makalelerin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20(51), 100-126.
- Unesco (2015). Uluslararası ğrenci Raporu. <https://unesco.org.tr/Home/Page/549?slug=38C-E%C4%9Fitim-Komisyonu-Raporu>
- Uzun, S. ve Aslan, . (2024). Türkiye’de öğrenim gören yabancı uyruklu niversite ğrencilerinin maneviyat ve dindarlığa yönelik yaşadıkları sorunlar: nitel bir alışma. *Turkish Research Journal of Academic Social Science*, 7(1), 12-18.
- Wıdmann, H. & ıtak, B. (1964). Bugünün Alman ğrencisi. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 21(1), 585-607.
- Yardımcıoğlu, F., Beşel, F. & Savaşan, F. (2017). Uluslararası ğrencilerin sosyo-ekonomik problemleri ve üzüm nerileri (Sakarya niversitesi rneği). *Akademik İncelemeler Dergisi*, 12(1), 203-254.
- Yıldırım, A. & şimşek, H. (2011). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri (8. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, E. & Köksal, H. (2017). Yabancı uyruklu niversite ğrencilerinin gözüyle Türkiye. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(3), 297-323.
- Zayımoğlu ztrk, F. (2018). Mülteci ğrencilere sunulan eğitim-ğretim hizmetinin sosyal bilgiler ğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 8(1), 52-79

Research Article

Uluslararası Öğrencilerin Türkiye'ye Gelmeden Önce Türkiye ile İlgili Bilgileri ve Türkiye'yi Seçme Nedenleri

Information About Türkiye Before International Students Come to Türkiye and The Reasons for Choosing Türkiye

Ömer SALİMOĞLU, Murat KALFA & Eşref NURAL

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

The opportunities and reasons for changing the country of residence are developing and increasing day by day. One of these reasons is the growing desire among students to pursue their studies abroad. The aim of this research is to determine the information about Türkiye and the reasons why international students in Türkiye choose Türkiye before they arrive. It is suggested that changing geography to study at universities in different countries is largely seen in the early 19th century. However, the beginning of international student mobility in the current sense dates back to the aftermath of the Second World War. This period was a period when the social state was on the rise and universities began to open up to the public more. On the other hand, it was a period when education was considered economically. At this point, international student mobility has revealed important functions such as qualified brain drain, economic income, transforming the educational fields of countries and integrating them into the western university system (Şeker et al., 2020: 9). In the 20th century, when international student mobility accelerated, the importance of international students, especially those required for international student employment opportunities and promotion of countries, is increasing day by day. With globalization, widespread population movements for educational purposes are experienced on a world scale. 'Education abroad' is often seen as a chosen opportunity because it responds to the demand of international students for quality education, is one of the most effective ways to learn a foreign language, and provides the opportunity to get to know a different culture firsthand. As an inevitable result of this population mobility, approximately 5 million people gained the identity of 'international student' in 2018 (UNESCO, 2015: 57). While Türkiye is trying to open its doors to international students, many students are also going to other countries. Türkiye ranks fifth among international source countries with approximately 65 thousand students studying abroad. On the other hand, the number of international students studying in Türkiye has increased compared to previous years, but it has remained at approximately 200,000 (Özoğlu et al., 2012). According to UNESCO data, 47,628 Turkish students went abroad for university education in 2019. The USA and Germany are the two countries most preferred by Turkish students. While there are 9,354 Turkish students in the USA, 8,494 students went to Germany. England is in third place with 3,710 students, and Ukraine is in fourth place with 2,284 students. 2,257 Turkish citizens also preferred Azerbaijan for university education. Other countries where Turkish students went abroad for university education are as follows: France 2,07, Italy 2,01, Canada 1,914, Austria 1,885, Bulgaria 1,317, North Macedonia 1,304 and Hungary 1,138. The share of the top five countries is 56 percent. While 1 in 5 students who went abroad for education prefer the USA, the rate of those who went to Germany is 18 percent. England is in third place with 8 percent. Ukraine and Azerbaijan follow these countries with 5 percent. The number of foreign students receiving university education in Türkiye was 154,505 in 2019. Most of the students coming to Türkiye come from the Middle East and Africa. Syria comes first with 27,034 students, while Azerbaijan is second with 19,383 students. These countries are followed by the following countries, respectively: Turkmenistan 17,571, Iraq 7,608, Iran 7,154,

Afghanistan 6,804, Germany 4,378, Somalia 3,764, Yemen 3,076, Bulgaria 3,010, Egypt 2,910, Greece 2,713, Jordan 2,643 and Palestine 2,483 (<https://tr.euronews.com/2022>). Countries that wish to attract more students through international student mobility have given them options including better educational systems, convenient transit, housing, employment prospects, and social activities, allowing students to select the countries of their choice. Thus, the recognition of universities and countries increases. Universities and nations hoping to gain from international student mobility are in competition with one another as a result of this circumstance. These changes highlight the necessity for institutions to offer better services. In this context, the study will seek answers to the following questions:

1. What demographic data do incoming international students have?
2. What are the first things that come to mind when they hear the name Türkiye, and why?
3. What knowledge did they have about Türkiye before to their visit?
4. From which sources did they learn about Türkiye and what were the reasons?
5. What factors led to favorable or unfavorable advice for travel to Türkiye after completing your study there?
6. What were the reason(s) for students' thoughts about the future after receiving education in Türkiye?
7. What were the reasons for the students' choice of Türkiye?

Methods

The research model was a basic qualitative research design for in-depth exploration of participants' experiences and opinions. The research group consisted of 20 students selected from among 2100 international students studying at universities in Trabzon in the 2021-22 academic year using the criterion sampling method, one of the purposeful sampling methods. In order to obtain objective and valid data, a balanced and diverse study group was sought. A semi-structured interview form with a total of 17 questions, including 11 questions for demographic information developed by the researchers, was used as a data collection tool. After a literature review on the topic, a question pool was created. The opinions of 2 faculty members who are experts in the field were sought for the final version of the question pool and the validity of the interview form. The questions did not contain any private information about the participant or questions that would highlight the participant. Participants in the study were fully informed and their participation was based on a voluntary basis. Questions that were easy for the participant to answer were preferred. Places where the students felt comfortable were chosen for the interviews. A total of 20 participants were interviewed using the 'Face to Face Interview' technique. The answers of the 20 participants to the questions were simultaneously recorded on the computer as a Word file. These interviews resulted in 40 pages of text. The consent of the participants was confirmed for the texts. The data obtained were analysed using the technique of content analysis. The statements made by the participants were used in the analyses without any changes.

Results

A total of 12 men and 8 women participated in the study: 6 from Central Asian and Caucasian countries, 6 from African countries, 5 from North and South Asian countries, and 3 from Middle Eastern countries. The ages of the participants range from 22 to 33. Most of the participants are students who have completed 2-6 years in Türkiye. All of the participants are studying at a state university. Almost half of the participants are receiving education with a state scholarship. The other half are studying with their own means and working in their spare time to cover their school expenses. Looking at the employment status of the participants' mothers and fathers, very few mothers and fathers work together, with the father usually working. Half of the students' mothers or fathers are deceased. Looking at the religious beliefs of the students according to their countries

of origin, almost all are Muslim, with one Christian and one Buddhist student. Looking at the educational status of the families of the participants, it can be seen that about one third of the mothers or fathers are university graduates. It is determined that the other third are middle school and high school graduates, and the other third come from families with no education at all. When the number of siblings of the students is examined, it is understood that half of them have 3-5 siblings. It was found that there were 4 participants with 0-2 siblings, 3 participants with 6-8 siblings, and 3 participants with more than 8 siblings.

It was found that when the participants heard the name Türkiye for the first time, they thought of the Ottoman Empire. Some of the participants did not know general information about Türkiye and even thought that Arabic was their mother tongue. At the same time, it was understood that the students learned some of the information about Türkiye's geographical location, historical and touristic places, and cultural riches from their teachers and from the textbooks taught in schools in their countries. It was understood that the students learned some of what they knew through their own efforts. It was found that the information obtained in this way contained many errors. In particular, the accuracy of information obtained from the Internet is problematic. According to the majority of the participants, it was found that families and relatives positively guided the students about Türkiye. It was found that family members or relatives who had visited Türkiye in recent years conveyed positive ideas about Türkiye. In addition, it was understood that their friends also positively guided the students about coming to Türkiye.

Conclusion

The data indicates that the majority of students primarily sourced their information about Turkey from the internet. It was also found that the participants obtained information from friends, school teachers, family and relatives before coming to Türkiye. The up-to-dateness and accuracy of the information learned contain many errors. It is understood that the students who chose Türkiye did not learn the information about Türkiye from official and reliable sources and that these students did not receive enough promotion in the countries they came from. Some students stated that they came without doing any research on the universities and countries they preferred. The vast majority of international students who come to Türkiye are citizens of countries that are much less economically developed than Türkiye. It is seen that the fact that tuition fees, transportation, accommodation and food and beverage fees are cheaper in Türkiye compared to other developed countries is effective in choosing universities in Türkiye. Another important reason for choosing Turkish universities is the undergraduate and postgraduate scholarships that Türkiye offers to international students. In addition to these, the quality of education, the fact that their preferred university has a good position among universities around the world, the affordability of tuition fees, the ease of going to countries in Europe and other continents through Türkiye with student exchange programmes, the fact that Türkiye is a Muslim country and they feel that they can practice their religion comfortably, the fact that they feel comfortable with halal food, the helpfulness and hospitality of Turks, the geographical proximity, and the ease of transportation can also be cited as reasons for choosing Türkiye. The participants stated that they received positive reactions from their environment because they received their education in Türkiye. Half of the participants wanted to work in their own country, while the other half wanted to work in Türkiye. As a result, it was revealed that Türkiye should coordinate the promotion of Türkiye and universities in schools in other countries. In addition, these students studying in Türkiye, who are scattered all over the world, should not be cut off, and thus awareness about Türkiye should be increased with accurate information. In the future, it would be beneficial to closely deal with the problems of these students in order to develop good social and commercial relations with the countries they come from.